LUONTO JA YMPÄRISTÖ

Tuskin matkailijoista moni on tiennyt, kuinka harvinaisia norpat ovat. **ANASTASIA MATEUSH**

Pesärauha parantaa kuutin mahdollisuuksia selvitä

Saimaannorpan pesinnän aikana tulee välttää moottorikelkkailua, hiihtämistä ja muuta liikkumista luotojen ja saarien rantamilla norpan elinalueella. Norpan pesärauha julistettiin Lappeenrannassa eilen, ensimmäistä kertaa myös venäjäksi.

LAPPEENRANTA (MT)
Saimaannorpan suojelemiseksi on jo 20 vuoden ajan julistettu pesimärauha. Kuuttien ensihetkiä varjeleva julistus muistuttaa, että uhanalaisen norpan pahin uhka on ihminen.

”Tuuli ja tuisku, kylmä ja pedot eivät pääse lumipesän suojiin. Uhka sen sijaan on ajattelemattomuus. Se voi tehdä sukupuutosta totta”, kuuluu pätkä saimaannorpan pesärauhan julistuksesta.

Pesärauhan julistivat Itä-Suomen suomalais-venäläisen koulun oppilaat **Manu Ansas** ja **Anastasia Mateush** WWF Suomen järjestämässä tilaisuudessa Lappeenrannassa tiistaina.

Ansas luki pesärauhan julistuksen suomeksi ja Mateush venäjäksi.

Kaksikielisyydellä pyrittiin tavoittamaan myös Saimaan alueella liikkuvat venäläismatkailijat.

Nuoret pitivät julistusta kunniatehtävänä.

”On hienoa, että norppaa suojellaan. Toivottavasti kanta saadaan kasvuun”, Ansas sanoo.

Kumpikaan nuorista ei ole itse koskaan nähnyt saimaannorppaa, mutta uhanalainen nisäkäs on tullut tutuksi esimerkiksi koulussa.

”Valitsin saimaannorpan myös pankkikortin kuvaksi”, Ansas hymyilee ja nostaa norppakortin esiin.

Nuoret toivovat, että pesärauhan julistus auttaa kuutteja selviytymään. Heidän mielestään on hyvä, että norppatietoutta aletaan levittää myös venäjäksi.

”Tuskin matkailijoista moni on tiennyt, kuinka harvinaisia norpat ovat”, Mateush arvioi.

Norppatietoutta turisteille venäjäksi

Tilaisuudessa julkistettiin venäjänkielinen norppaesite, jota jaetaan keväällä Saimaan alueen matkailuyrityksiin.

Esite on kustannettu **Kimmo Ohtosen** viime syksynä tempaiseman norppauinnin tuloilla.

”Uinti toi paljon uusia tukijoita ja rahaa”, suojelujohtaja **Jari Luukkonen** WWF:sta kertoo.

Pääosa varoista on jo ohjattu käytännön toimiin.

Idea alueella liikkuville venäläismatkailijoille tiedottamiseen tuli Saimaan seudulta ja matkailuyrittäjät ovat ottaneet sen hyvin vastaan.

Imatralla runsaat kymmenen vuotta asunut **Svetlana Ranta** arvelee, että tiedottaminen saimaannorpasta on tarpeen venäläisturistien keskuudessa.

”Heitä kiinnostaa norppa varmasti, mutta tieto täytyy viedä heille. Itse olen kuullut norpasta asuessani Suomessa”, suomen- ja venäjänkielisiä uutisia välittävässä Mosaiikki-lehdessä työskentelevä Ranta pohtii.

Melko hyvä pesimätalvi

Saimaannorpan kannaksi arvioidaan nykyisin noin 310 yksilöä. Kanta on vahvistunut, mutta tarvitsee edelleen voimakasta suojelua.

Pesimärauhaa tarvitaan helmi–maaliskuussa, jolloin norpat asettuvat jäälle pesäkinoksensa suojiin synnyttämään. Parhaillaan ne etsivät sopivia paikkoja.

Tänä talvena tilanne näyttää pesäpaikkojen kannalta edellistalvea paremmalta. Saimaa jäätyi jo joulukuussa ja lumikinoksia on jonkin verran.

Rantakinoksia vahvistavat lumipyryt ovat kuitenkin edelleen tervetulleita.

Norppa on pesää etsiessään hyvin herkkä häiriöille.

Moottorikelkkailua, hiihtämistä ja muuta liikkumista luotojen ja saarien rantamilla tulee nyt välttää, Luukkonen painottaa.

Lisäksi hän vetoaa kalastajiin. ”Kalaverkko on aina myös norppapyydys.”

Alkuvuoden aikana verkkoihin on menehtynyt jo kolme saimaannorppaa.

TERHI TORIKKA

Koirille kehitteillä suojaliivi susien hyökkäystä vastaan

REIJO VESTERINEN

Jussi Aro esitteli kehittämäänsä sähköliiviä Riihimäen erämessuilla vuonna 2006. Tuote ei edennyt sarjavalmistukseen asti. Nyt on tekeillä erilainen suojaliivi koirille.

Mäntyharjulainen **Jussi Aro** kehittelee metsästyskoirille suojaliiviä susien hyökkäystä vastaan.

Liivistä pöllähtäisi suden naamalle voimakasta hajustetta, jos se kajoaisi koiraan. Lisäpelotteeksi on kaavailtu kovaa ääntä. Liivin vilkkuvalo auttaisi paikantamaan mahdollisesti loukkaantuneen koiran pimeästäkin metsästä.

Aron edellinen kehitelmä sähköliivistä jäi lähtökuoppiin. Liivi olisi antanut sudelle yli tuhannen voltin sähköiskun, jos susi upottaa hampaansa koiran yllä olevaan suojaimeen.

Keksinnöstä oltiin jonkin verran kiinnostuneita Suomessa, enemmän Ruotsissa. Aro esitteli liivi-ideaansa vuoden 2006 Riihimäen erämessuilla. Kaupalliseen valmistukseen asti idea ei edennyt.

Sähköliiviin Aro sai hyödyllisyysmallin, patenttia ei. Uuteen versioon hän ei aio patenttia hakea.

Kevyt ja kestävä

Uuden liivin materiaali on Aron mukaan kevyttä mutta kestävää. Suden hammas luistaa liivin pinnalla, kuuden tuuman rautanaulakaan ei sen läpi lyömällä mene.

Rahaa tuotteen kehittelyyn Aro on kysynyt maa- ja metsätalousministeriöstä. Ajatusta ei ole ainakaan suoraan tyrmätty.

”Susien pannoituksiin käytetään hirmuiset määrät rahaa, kai tällaiseenkin voisi euroja käyttää”, Aro perustelee. Hän vakuuttaa, että rahat tuotekehitykseen jostakin kaivetaan.

Liivin kuoriosan painoksi Aro arvioi 300–400 grammaa. Sen verran painaisi suomenajokoiralle tai jämtlanninpystykorvalle tarkoitettu liivi ilman pehmusteita ja muita lisukkeita.

Parhaillaan Aro selvittää, löytyykö keksinnölle valmistajia lähiseudulta.

Ainakin Ruotsissa käytetään metsästyskoirilla suojaliiviä villisian hyökkäyksiä vastaan. Metsästystilanteessa villisika pyrkii vahingoittamaan koiraa torahampaillaan.

REIJO VESTERINEN

Hirvieläinkolarit työllistävät suurriistavirka-apuosastoja

REIJO ORAVA

Suurriistavirka-apua antavat henkilöt pukeutuvat keltaiseen näkyvään liiviin.

Noin yhdeksän lähtöä kymmenestä on liikenteessä vammautuneiden hirvieläinten etsintää ja lopettamista, riistasuunnittelija **Reima Laaja** Satakunnasta luonnehtii suurriistavirka-aputehtäviä (srva). Suomen riistakeskuksen organisaatiossa Laaja vastaa srva-toiminnasta.

Laajan mukaan vapaaehtoiset metsästäjät ovat tehneet samaa työtä jo 1970-luvulta alkaen. Keltaiset SRVA-logoilla varustetut liivit jäljestäjille hankittiin vuonna 2010.

Poliisin ja Suomen kaikkien 298 riistanhoitoyhdistyksen välillä on kirjallinen srva-sopimus kolarieläinten etsinnästä ja muusta virka-avusta. Käytännöt vaihtelevat eri puolilla Suomea.

”Yhtenäistä srva-tilastointia ei ole”, Laaja sanoo. Poliisilla ja tiehallinnollakin on eriävät tilastot villieläinonnettomuuksista.

Pahimmilla peurakolarialueilla Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa srva-osastolle saattaa kertyä sata lähtöä vuodessa. Marraskuussa esimerkiksi Punkalaitumella voi sattua 50 hirvieläinkolaria.

Laajan mielestä virka-apuun sitoutuneita kokeneita metsästäjiä ja heidän koiriaan tarvitaan. Poliisilla ei ole aikaa eikä resursseja jäljittää ja lopettaa vammautuneita eläimiä.

Srva-joukko hälyytetään apuun silloinkin, kun suurpeto on esimerkiksi taajamassa. City-karhun karkottaminen on Laajan mielestä ”hemmetin vaarallista” puuhaa.

Suurpetotapaukset hoidetaan aina poliisin määräyksestä ja johtamina.

Toiseksi vaarallisin eläin on Laajan mukaan villisika. Niiden määrä Suomessa kasvaa hiljalleen. Kolarissa vammautunut villisika pyrkii käymään seuraajiensa kimppuun.

Ilveskolareita sattuu nykyisin jo lähes joka puolella Suomea. Susi ja ahma ovat kolarieläiminä vielä harvinaisia.

Metsästäjävakuutus korvaa metsästäjille mahdollisesti aiheutuneet vahingot. Myös srva-toimissa käytetyt koirat on vakuutettu.

Keski-Suomessa srva toimii tosi hyvin, komisario **Arto Rajala** Keski-Suomen poliisilaitokselta kiittelee. Viime vuonna Rajalan tietoon tuli maakunnasta 68 keikkaa, joissa vapaaehtoiset metsästäjät hoitivat jäljestyksen tai karkotuksen.

Viime kesänä Petäjävedellä lopetettiin taajamassa kuljeskellut karhu poliisin määräyksestä. Ensin sitä yritettiin tuloksetta häätää metsään.

Huutokaupattavaa lihaa karhusta kertyi 53 kiloa, rahaa liki 4 000 euroa.

REIJO VESTERINEN

Suomenselän metsäpeurat lasketaan helmikuussa

Suomenselän metsäpeurojen helikopterilaskennat aloitetaan ensi viikolla, jos sää sallii.

Parhaillaan tehdään esikartoitusta peuralaumojen olinpaikoista. Suomen riistakeskuksen metsäpeura-asiantuntija **Kauko Kilpeläinen** toivoo tietoja peuralaumojen sijainnista. Tiedot voi ilmoittaa esimerkiksi sähköpostiin *kauko.kilpelainen@pp.inet.fi*.

Edellisen kerran Suomenselän peurat laskettiin talvella 2011. Silloin löytyi 1 076 peuraa.

Valtaosa peuroista oli tuolloin Alajärvellä. Vimpelistä laskettiin 69 eläintä, Soinin eteläpuolelta kolmesta laumasta yhteensä 24.

Reilu viidennes Suomenselän peuroista on ollut vasoja sekä vuoden 2008 että 2011 laskennoissa. Siitä huolimatta kanta ei ole kasvanut vuoden 2003 jälkeen, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (Rktl) kertoo.

Suomessa metsäpeuroja elää myös Kainuussa, missä kanta oli suurimmillaan 1 700 eläintä vuonna 2001. Tämän jälkeen kanta alkoi pienentyä ja hupeni vuosina 2003–2005 lähes viidenneksen vuodessa.

Viimeisin laskentatulos viime talvelta päätyi Kainuussa 840 peuraan. Edellisvuonna nähtiin 802.

Kainuun peurakanta on nyt suunnilleen samansuuruinen kuin 1990-luvun alussa. Keskeisenä syynä pidetään karhuja susikannan keskittymistä metsäpeura-alueille.

REIJO VESTERINEN

Luonnonvaraisista vesilinnuista halutaan näytteitä

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira seuraa lintuinfluenssan esiintymistä Suomen luonnonvaraisissa linnuissa ja toivoo tutkimuksiin niistä näytteitä.

Tutkimuksiin toivotaan lähetettävän aiempia vuosia enemmän sairaita tai äskettäin kuolleina löydettyjä vesi- ja petolintuja.

Linnut lähetetään kokonaisina Eviran Oulun toimipaikkaan.

Erityisesti näytteitä toivotaan saatavan lintujen ruokintapaikoilta, jos niillä havaitaan sairaita tai kuolleita vesilintuja, kuten sinisorsa ja joutsen tai petolintuja, kuten kana- ja varpushaukka.

Myös harakoista toivotaan näytteitä.

Näytteiden lähettäminen ja tutkiminen ovat lähettäjälle maksuttomia. Niiden lähettämisestä pitää olla etukäteen yhteydessä Eviran Oulun toimipaikkaan.

Näytteen mukana tulee olla lähete, johon on kirjattu näytteen lähettäjän yhteystiedot sekä linnun löytöpaikka ja -aika sekä mahdolliset muut näytteeseen liittyvät havainnot. Kuolleita lintuja käsiteltäessä tulee käyttää suojakäsineitä.

Evirassa tutkitaan vuosittain noin sata luonnonvaraista lintua lintuinfluenssan varalta. Niistä kuitenkin suuri osa on ollut muita kuin vesilintuja.

MT
www.evira.fi

TILAA UUDISTUNUT AARRE!

Irrota, täytä ja postita heti!

TOIMI NÄIN:
4 tapaa tilata

VERKOSTA
www.aarrelehti.fi/tarjous
Tilaustunnus AM3085

SOITTAMALLA
puh. 020 413 2277 (arkisin klo 8–16).
Mainitse tilaustunnus AM3085.

TEKSTIVIESTILLÄ
Lähetä viesti AR AM3085
ETUNIMI SUKUNIMI
LÄHIOSOITE POSTINUMERO
POSTITOIMIPAIKKA
numeroon 16124.

Normaali tekstiviestin hinta.
Palvelu toimii dna:n, Elisan, Soneran ja Saunalahden liittymissä.

POSTITTAMALLA
Oheinen tilauskortti, jonka postimaksu on jo maksettu

Saat kaupan päälle 52-sivuisen Metsänomistajan hyötyoppaan!

Aarre TILAUSKORTTI

☑ **KYLLÄ KIITOS!** Tilaan kestotilauksena Aarre-lehden **4 nroa** edulliseen tutustumishintaan **nyt vain 19,90 €** (norm. 34,40 €).
Tilaus jatkuu 6 kuukauden (5 lehteä) laskutusjaksoin voimassa olevaan normaalihintaan (nyt 42,20 €) niin kauan kun itse haluan.

☑ Saan **tilaajalahjaksi 52-sivuisen Metsänomistajan hyötyoppaan.**

Aarre ilmestyy 10 kertaa vuodessa. Tarjous on voimassa 30.6.2013 asti ja koskee kotimaan tilauksia. Tilaus alkaa ensimmäisestä mahdollisesta numerosta ja laskutetaan tilauksen alettua.

Etunimi	Sukunimi	AM3085
Lähiosoite		
Postinumero ja -toimipaikka		
Matkapuhelinnumero	—	
Sähköpostiosoite	@	

Kyllä! Haluan vastaanottaa Viestilehdiltä uutisia ja etuja sähköpostiini ☐ matkapuhelimeeni ☐

Antamiasi yhteystietoja voidaan käyttää ja luovuttaa Viestilehdet Oy:n ja sen yhteistyökumppaneiden suoramarkkinointiin henkilötietolain mukaisesti. Halutessasi voit kieltää yhteystietojesi käytön /luovutuksen ilmoittamalla siitä Viestilehdet Oy:n asiakaspalveluun, PL 440, 00101 Hki puh: 020 413 2277 (ark 8-16).

Aarre maksaa postimaksun.

Aarre
Viestilehdet Oy
Tunnus 5015109
INFO: A2
00003
VASTAUSLÄHETYS